

Nr 74.

Av friherre **De Geer m. fl.**, *angående tullen å vissa slag av frukt.*

Den svenska fruktodlingen har under de senare åren kunnat uppvisa en väsentligt ökad produktion, vilken dock icke motsvarats av en i samma grad stegrad försäljning på den svenska marknaden. Produktionsökningen har visserligen delvis förorsakats av att en betydande mängd nyplanterade träd inträtt i bärande ålder men beror dock kanske mest därpå att bättre vård lämnats träden. Skörderesultatet har stegrats såväl kvantitativt samt ej minst kvalitativt. Därjämte har man i viss mån närmat sig en jämnare fördelning av fruktskördarne mellan olika år. Ogynnsamma omständigheter såsom t. ex. frost under blomningstiden kunna givetvis medföra att resultaten, trots alla omsorger, ned sättas vissa år. I stort sett ha odlingsresultaten emellertid under de senaste tio åren varit sådana att vi tydligen ha möjlighet att speciellt ifråga om vissa fruktslag, såsom äpplen, päron, plommon och körsbär, under avsevärd del av året göra oss oberoende av import.

Angående produktionsvolymen av frukt föreligga ej fullt säkra statistiska uppgifter. Man har emellertid uppskattat antalet utplanterade äppelträd till cirka 5 miljoner och päronträd till cirka 1,4 miljoner, varvid dock bör bemärkas att en betydande del av dessa träd planterats endast i avsikt att skaffa frukt till egna hushåll. Under rikliga fruktår utbjudes en avsevärd del frukt från träd, som normalt avses endast för det egna behovet.

Beträffande landets tillgång på fruktträd bör särskilt bemärkas att en synnerligen stor del av träden äges av småbrukare eller andra mindre jordägare, för vilka fruktodlingen är kanske den huvudsakliga näringskällan. Ej minst för denna kategori är det nära nog katastrofalt när avsättningen av den svenska frukten så ofta försvåras och måste ske med priser långt under produktionsvärdet.

Trots den nu senast år 1939 rikliga och kvalitativt goda svenska fruktskördens fortgick importen av utländsk frukt nära nog obehindrad och förstörde avsättningsmöjligheterna för den svenskodlade frukten. Kan det vara national-ekonomiskt och klokt att på detta sätt år efter år importera massor av utländsk frukt samtidigt som den svenska måste slumpas bort till vrakpriser? Samtidigt vet man att den svenska frukten numera är i kvalitetshänseende likvärdig med och ofta den utländska långt överlägsen!

Den utländska frukten behåller sin starka ställning på marknaden i Sverige även under de månader, då riklig tillgång på svensk frukt finnes, av bl. a. följande skäl: Importhandeln är synnerligen överlägset ordnad, detaljhandlarna våga icke flytta inköpen från de importerande engrosfirmorna under den tid, då den svenska frukten finnes att tillgå, den köpande allmänheten är icke nog

svenskt sinnad att begära svensk vara, utan köper utan vidare den utländska frukten o. s. v.

Jämsides med allt mer förbättrad organisation av den svenska frukthandeln och ökad upplysningsverksamhet rörande den svenska fruktens värde är oundgängligen nödvändigt med något ökat skydd för den svenska frukten under vissa månader.

Hittills rådande säsongtull har icke visat sig tillräckligt effektiv, vare sig ifråga om tullsats eller tidsperiod. Det torde icke behöva befaras en höjning eller åtminstone nämnvärd höjning av detaljpriset å svensk frukt genom någon stegring av tullen å äpplen och päron under några av årets månader. Den minskade vinstmarginalen för importerad frukt skulle dock öka avsättningsmöjligheterna av svensk frukt.

Från odlarnes sida föreligger ingen anledning att vända sig emot fruktimporten överhuvud men väl emot sådan under den tid de själva äro i stånd tillfredsställa marknadsbehovet med värdefulla svenska fruktarter. Obehindrad — eller nära nog obehindrad — import av apelsiner, bananer, vindruvor m. m. under den egentliga försäljningssäsongen för inhemsk frukt verkar naturligtvis ödesdigert för vår egen frukt.

De svenska odlarnes intressen äro koncentrerade till säsongtiden augusti—februari. Det har visat sig numera icke i allmänhet möta några hinder att med välskött svensk frukt och givetvis framförallt äpplen t. o. m. januari—februari och ibland längre tillfredsställa de högsta krav hos allmänheten.

Det bör framhållas att en tilläggstull icke verkar för hela den tid den gäller, utan upphäves dess verkningskraft en tid innan lägre tullsats inträder.

Vid senaste årsskiftet fanns enligt gjord uppskattning över en miljon kg. äpplen av god kvalitet och av inhemskt ursprung i befintliga lagerlokaler. I och med säsongtullens upphörande den 1 januari strömmar hela floden av importfrukt in (delvis från i frihamn redan befintliga lager) och marknaden för den svenska frukten blir då än mer försvårad än tidigare.

Det förtjänar särskilt framhållas, att om avsättningsförhållandena förbättrades genom något högre och längre tullskydd, den svenska fruktens hållbarhet med fördel kunde förlängas genom lagring i kylhus efter moderna regler.

Under perioden 1912/1914 infördes till vårt land 3.108.814 kg. äpplen till ett värde av 1.221.799 kr. År 1938 infördes 18.885.835 kg. till ett värde av 8.553.191 kr. Av päron infördes 1912/14 575.666 kg. till ett värde av 276.501 kr. men 1938 ej mindre än 9.823.221 kg. till ett värde av 5.208.905 kr. Dessa siffror, representerande under perioden 1912/14 ett värde av sammanlagt kr. 1.498.300, stiga under år 1938 till kr. 13.762.096 och utvisa en mycket stegrad användning av frukt i vårt land. De svenska fruktodlarna skulle haft goda avsättningsmöjligheter och de otaliga odlarne skulle haft jämförelsevis god ekonomisk ställning om blott importen något stävjats och den stora konsumtionen i rimlig grad tillfredsställts med svensk vara. Importen har visat sig förödande för svensk fruktodling.

Importen av apelsiner och bananer bör i detta sammanhang ytterligare något beröras. Denna import utgjorde åren 1912/14 för apelsiner 5.865.408 kg. med ett värde av kr. 1.892.833 och för bananer 1.095.739 kg. med ett värde av 340.129 kr. eller sammanlagt kr. 2.232.962. År 1938 importerades av apelsiner 42.490.176 kg. med ett värde av kr. 15.816.732 och av bananer 12.346.205 kg. med ett värde av kr. 6.592.348 eller sammanlagt kr. 22.409.080.

Under år 1939, som ju var ett rikt skördeår för svensk frukt, steg importen av apelsiner till 44.121.000 kg., representerande ett värde av 16.016.000 kronor, enligt erhållna preliminära siffror. Att den stora importen utövar ett ödesdigert inflytande på den svenska fruktens avsättning är utan vidare uppenbart. En importbegränsning måste anses önskvärd och väl motiverad under den tid vi själva hava gott om frukt.

Under återopande av vad vi här anfört hemställes,

att riksdagen ville besluta

- A. att i stället för gällande tilläggstull å äpplen fastställa en tilläggstull av 20 öre pr kg. å äpplen under tiden 1 augusti—1 mars,
- B. att i stället för gällande tilläggstull å päron fastställa en tilläggstull av 20 öre pr kg. å päron under tiden 1 augusti—1 januari,
- C. att en tilläggstull fastställes för bananer av 15 öre pr kg. att gälla under tiden 1 augusti—1 mars,
- D. att en tull införes å apelsiner av 25 öre pr kg. under tiden 1 augusti—1 mars.

Stockholm den 23 januari 1940.

Arvid De Geer.

John Björck.

Joh. Friggeråker.

Lennart Bondeson.

Allan Holstenson.

B. A. Nilsson.

Axel Mannerskantz.

Verner Andersson.

Arthur Heidung.

Ivar Persson.

Gunnar Bodin.

Ernst Eskhult.

Axel Löfvander.